

Una bella experiència

La vida quotidiana és el ferment secret de la història, ens suggereix Agnes Heller. Hi estic radicalment d'acord. Em sembla una afirmació d'una gran eficàcia explicativa. La vida quotidiana és pràcticament el continent sencer de la vida social. Hi cap gairebé tot. Però la pretensió de l'expressió inicial té un caràcter eminentment polític. En una democràcia devaluada i burocratitzada l'escenari de la política pot ser molt restringit. De vegades, un amfiteatre amb un faristol. De vegades, tot just un plató televisiu o un estudi radiofònic. Això és el que denunciem quan parlem dels polítics o de la política com d'una realitat aliena i minúscula, segregada i inaccessible, de la qual ens sentim exclosos. Però la dimensió política d'una societat, més enllà del seu espectacle institucionalitzat, abasta totes les activitats humanes, totes les formes de la participació social. I és en aquestes formes elementals i modestes de la vida ordinària de les comunitats on, seguint la idea de Heller, hi germinen les novetats que caracteritzaran el futur i s'hi coven els girs històrics transcendents.

Si observem els canvis polítics profunds, les transformacions socials més decisives, els veritables salts històrics o les revolucions més duradores veurem que solen tenir com a base unes noves concepcions i maneres de fer progressivament compartides per sectors socials cada vegada més amplis. Són processos d'impregnació, de fluida permeabilitat, d'absorció per osmosi. Són trànsits d'actituds i d'actuacions que combinen moments de lluminositat, de clara consciència, amb moments d'acumulació rutinària de nous automatismes que en desplacen d'anteriors. Hi ha nuclis amb voluntat d'influència que assagen cops d'efecte, que llancen consignes, que busquen treure profit de cada conjuntura i procuren orientar l'energia col·lectiva. Però és la gent la que tria el moment, la manera i els referents que li serveixen d'inspiració. És una combinació d'intel·ligència pràctica, d'experiència, de sintonia entre diverses percepcions d'origen incert, d'intuïcions en cadena. És la gent qui, de vegades, acosta la flama al sotabosc social i provoca que tot s'encengui: que la política de la vida quotidiana s'imposi a la política formal.

A Catalunya vivim ara un cicle singular perquè hi coincideixen una colla de factors. El més decisiu és l'afloreament d'un nou bloc soci-

JOAN M. TRESSERRAS

COMUNICÒLEG, UAB

al històric hegemònic, popular i transversal, il·lustrat i qualificat, amb capacitat d'autoorganització, de mobilització, de proposició i d'iniciativa política. Aquest aflorament i la manca de projecte de les velles classes dirigents locals han fet molt visible la seva decadència i han contribuït a accelerar-la. La voluntat de trencar amb el passat també s'ha alimentat del descrèdit, l'anquilosament i la manca de voluntat democràtica de l'estat espanyol. I, evidentment, la crisi econòmica ha posat més al descobert els mecanismes de la dominació política i econòmica de l'Estat sobre Catalunya i la magnitud del drenatge fiscal. Tothom ha pogut percebre les dificultats afegides que comporta haver de fer front a

la severitat de la crisi mentre l'Estat concep les seves polítiques amb la lògica de l'adversari, de l'extractor, del dominador, del prepotent. I ha pogut concloure, doncs, que comptar amb un estat propi, al servei prioritari dels interessos socials i econòmics del país, pot resultar molt convenient.

La capacitat sostinguda de mobilització i d'autoorganització del moviment ciutadà és el tret més significatiu d'una política catalana en vies de reestructuració. La fenomenal empenta de la Via ho ha tornat a demostrar. És la cresta d'una revolució democràtica. D'un procés fundacional impulsat per una majoria conscient que exigeix un paper més actiu en la conformació d'un nou projecte polític. Desvinculat de l'estat espanyol, amb una arquitectura institucional pròpia basada en la radicalitat i la participació democràtica i capaç de procedir a un canvi profund del model econòmic i social. Un procés obert, decidit i imparable, que s'empara del civisme i d'una vocació dialogant, propositiva i constructiva. Un procés que vol harmonitzar el cap i el cor. La raó i l'emoció.

És del fons mateix de la vida quotidiana que emergeix l'ambició catalana de construir un nou estat. Aquest és el repte que tenim ara plantejat i proclamat. Qui vulgui diluir-lo o diferir-lo quedarà descol·locat. I perdrà l'oportunitat d'haver inscrit el seu particular trajecte quotidià en una bellíssima experiència col·lectiva.

És del fons mateix de la vida quotidiana que emergeix l'ambició catalana de construir un nou estat

Hi ha nuclis amb voluntat d'influència, però és la gent la que tria el moment, la manera i els referents que li serveixen d'inspiració

